

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
reținut.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schalek, Rudolf Moss, A. Oppelski,
Nachfolger; Anton Oppelski, J.
Danneberg, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Eckstein Bernat; în
București: Agence Ilusur. Suc-
cursale de Românie: în Ham-
burg: Karoitz & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
gazetă pe o coloană 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la d. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov.
Administrațiunea, piața mare.
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăruți în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 262.

Brașov, Joi 28 Noemvre (10 Decemvre)

1896.

Un proces de senzație.

Tôte ca tôte, dér la aceea lu-
mea nu s'a așteptat, ca un toast al
Țarului să ajungă înaintea tribuna-
lului. Și totuși necredibilul s'a în-
timplat. Procesul de senzație, ce-a
decurs în zilele premergătoare înain-
tea tribunalului penal din Berlin,
numit pe scurt procesul Lützow-
Leckert, a fost în adevăr pricinuit
de toastul Țarului, ținut în Breslau.
O rafinată intrigă politică a voit
adecă să exploateze acest toast pen-
tru a denunța și discredită înaintea
împăratului Wilhelm pe vre-o câțiva
dintre cei mai capabili și vrednici
bărbați ai țării. Lucrul s'a petrecut
pe scurt astfel:

Reproducerea oficială germană
a toastului, ce l'a rostit Țarul în
Breslau ca răspuns la toastul împă-
ratului Wilhelm, a fost, precum își
vor aduce aminte cetitorii noștri,
divergentă: după cea dintâi repro-
ducere, Țarul ar fi dîs, că este în-
suflețit de aceleași sentimente ca
„înălțatul meu tată”; după a doua
reproducere, că este însuflețit de
aceleași sentimente, „ca Majestatea
Voastră”.

Acușatii în procesul amintit au
fost lătit prin diare versiunea, că
secretarul de stat de Marschall a
pus în circulație prima reproducere
a toastului cu scop de-a supăra clica
dela curte și de-a provoca disen-
siune între Germania și Rusia. Se
înțelege, că denunțarea acesta nu
putea să lase indiferent pe numitul
secretar de stat, care a și cerut și
dobândit voia împăratului de-a trage
la răspundere pe intriganți înaintea
tribunalului.

Procesul însuși s'a intentat pen-
tru vătămarea marelui curții
conte Eulenburg, a secretarului de
stat de Marschall și a consilierului
de legățiune prinț Hohenlohe, să-
vêrșită printr'un articol, în care se
dicea, în legătură cu toastul Țaru-
lui, că numiții bărbați de stat vor
să stabilă un guvern paralel ne-

responsabil și că se conduc de in-
fluințe englesesci. Acușatii au fost
diaristii Leckert și Lützow, alți doi
redactori, un raportor și un comer-
ciant tot cu numele Leckert.

Se'nțelege, că acușatii au fost
numai uneltele celor ce conduc fi-
rele intrigei la curtea prusiană și
astfel se pôte dice, că procesul a
fost intentat indirect în contra ace-
tora, cari au vrut să se folosescă
de ocaziune pentru a delătura pe
bărbații amintiți, înegrindu-i înain-
tea domnitorului lor. Intriga însă a
fost demascată, deși nu autorii ei
intelectuali, ci numai uneltele ei au
fost pedepsite.

Un rol însemnat a jucat în
acest proces comisarul criminal de
Tausch, șeful poliției secrete poli-
tice, care are pe sufletul lui multe
suspiționări și denunțări con-
tra bărbaților din cercurile mai
înalte. Secretarul de stat l'a de-
mască cu această ocaziune și prim-
procurorul a propus arestarea lui
pentru depunerea de jurământ fals,
care propunere a fost aprobată de
tribunal. Procesul a mai dovedit pe
deplin, că acușările ridicate în con-
tra ministerului de externe german
au fost lipsite cu totul de temei.

Cât de mult începuse țesătura
rafinată a intrigelor să molesteze și
să neliniștescă chiar și persoanele
cele mai sus puse, o dovedesc și
cuvintele pronunțate înaintea tribu-
nului de secretarul de stat Mar-
schall, care a dîs: „am căutat să
mă salvez în lumina publicității”.

Procesul s'a încheiat luni prin
condamnarea lui Leckert și Lützow
la câte 18 luni închisore, a redacto-
rului Berger la o lună, a redactoru-
lui Plötz și a raportorului Föllmel
la 500 și 100 mărci amendă, nu-
mai unul, Leckert senior, a fost
achitat.

Acest proces, în ale cărui de-
tailuri noi nu putem intra, este foarte
instructiv și aruncă lumină nu nu-
mai asupra lucrării subterane a
clicelor ticăloase dela curtea pru-

siană, dér și asupra activității cli-
celor din alte țări.

Dér mai răsuscită acest pro-
ces, cu deosebire și pentru noi Ro-
mânii, gândul, cum o asemenea țes-
ătură de intrigă a fost în stare a
denunța și a discredită înaintea co-
ronei chiar popore întregi, cum este
poporul nostru. Să ne inchipuim nu-
mai, că, în afară de intrigele dela
curte, unde noi nici nu avem re-
presentanți, cât nu au fost înegrite
intențiunile și nisuințele noastre drepte
naționale prin sistemul de denun-
țare al diaristicele contrare neamului
nostru, și cum această pressă, unel-
ta celor ce aveau și au interes să amă-
gescă pe monarhul nostru, a ajuns
ca să înegrască și întortocheze și
cea mai nevinovată lucrare, ce se
sêvîrșesc în sinul nostru.

Da, noi Românii mai mult ca
orî și cine am puté să povestim de
fatalele urmări ale intrigei politice
denunțătoare și a stăruințelor clicei,
ce tôte le face numai să nu străbată
adevărul la urechile domnitorului.

Un sfat al lui Wlassics.

Intr'una din zilele săptămânei trecute,
comitetul clubului tinerilor universitari ma-
ghiarî din Budapesta s'a prezentat, sub
conducerea președintelui clubului, la minist-
rul cultelor și instrucțiunei publice Wlas-
sics, pentru a-i cere protecție în mai multe
cesiuni ale tinerimei universitare.

Ministrul, se'nțelege, a primit pe de-
legații tinerimei maghiare cu totă afabili-
tatea, întreținându-se mult timp cu ei și
promițându-le sprijin moral și material în
mai multe cesiuni ale lor.

Cu ocaziunea acesta, după cum oțim
în foile din Budapesta, ministrul a făcut
amintire și de raporturile tinerimei ma-
ghiare cu tinerii de alte naționalități, pu-
nând studenților maghiarî „în mod deosebit”
la inimă, ca să se pörte prietinesc cu colegii
lor nemaghiarî.

E frumos sfatul, ce l'a dat Wlassics
tinerilor maghiarî. Cine ar puté însé să
credă, că e tot-odată și serios și sincer?

Când studenții ungarî arangeau de-

monstrațiile lor sêlbatoce și vandalice în
contra Românilor la Clușin, Arad etc. gu-
vernul a tăcut și prin tăcerea sa a apro-
bat „bravura” acestor tineri. Ba tinerii un-
garî sunt taosați înoc pentru acele demons-
trațiuni contra „Valahilor” ca mari pa-
trioți.

Ce valoare mai pot avé în astfel de
împrejurări sfaturile lui Wlassics? Și cine
va mai puté fi așa de naiv să credă în se-
riositatea lor.

Dér Wlassics crede, că va puté înșela
lumea cu vorbe umflate, când le recomandă
tinerilor ungarî să fă diplomatice și poli-
ticoși.

Lucru e greu de implinit când cine-va
a crescut în fanatism și bádărăniă. Și ce
folos pot avé astfel de sfaturi pe câtă
vreme Wlassics însu-și probéză la fiă-care
pas, că e cel mai neîmpăcat adversar, îm-
preună cu toți soții săi, față cu tot ce nu
este maghiar. El, care în tôte faptele sale
manifesteză cel mai turbat spirit de neto-
leranță națională, nu vede ore, că se face
mai mult de ris când îndemnă pe tinerii
maghiarî la prietiniă cu colegii lor nema-
ghiarî?

Pe cât timp tinerii nu vor vedé dela
părinții și mai marii lor, decât cele mai
monstruoșe exemple de ură față cu tot ce
nu-i maghiar, nimic nu va puté influința
asupra lor, ca să-și schimbe purtarea bruscă,
dușmănoșă și respingătoare.

CRONICA POLITICĂ.

— 27 Noemvre.

Comisiunea alésă de Camera ungarésă
pentru a redacta răspunsul la discursul
Tronului a ținut luni o ședință sub pre-
ședința lui Koloman Tisza. Raportorul A.
Pulsky a prezentat proiectul de adresă, care
a și fost primit cu unele neînsemnate mo-
dificări.

Acest proiect, care se va presenta as-
tăzi, Mercuri, Camerei exprimă în introdu-
cere cu cuvinte insuflețite „mulțămirea na-
țiuni” pentru participarea Majestății Sale
la serbările milenare, pe cari „le-a încun-
jurat cu glorioșă sacrei corone”. Proiectul
de adresă amintesc apoi, că mesagiul de
astă dată excepțional nu face amintire de
raporturile esteriore.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

„Cartea neagră”.

Unde dai și unde crepă.
Prov. român.

Răspuns la „Cartea neagră” (A „fekete könyv”),
scrisă de br. Stefan Kemény junior în 1849,
și publicată de Hentaler Jozsef în numerii
121—131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország”
din Budapesta.

De Axentie Severn.

17) (Urmare).

Décă déră Românii dela Auraria,
Trimpoele, Valea dosului, Văltorî, Feneș
și Galați, cari s'au prezentat Duminecă di-
minéța asupra Aurariei, s'au reintors din
Feneș, apoi numai cei 20 rémași au masa-
orat la Presaca 640 suflete? Nu, nu, D-lor!
De Duminecă diminéța până Marti sunt 48
de ore. În acest timp străcurându-se faima
celor petrecute Duminecă și Luni la Au-
raria, (când adecă garda au tras focuri asu-
pra Românilor și aceștia a fugit mâncând

pământ) până la Alba-Iulia, au curs cătră
Auraria în ajutorul Românilor, din dome-
niul Aurariei sătenii, tot Români, dela Gura
Ampeiței, Tăuț, Găurenî, Metes, Poiana,
Presaca, din domeniul Episcopiei rom. cat.

Aceștia au întimpinat și masacret pe
cei ce depuseseră armele și făcuseră între
Feneș și Galați pace cu Românii din Do-
meniul Aurariei. Și acesta fără să șcie de
cele întemplate, dér bine informați de pă-
rinții celor ce conduc și astăzi politica în
Ungaria, că fugarii său fugăriții sunt plini
de bunuri și de giuvaericele, cari șciau prea
bine, că au să trecă pentru vinars, inele
și mărgela în pungile lor.

Grôznică, ruginosă și vrednică de
plâns a fost acea măcelărire, dér tot nu
au fost omoriți 640 de omeni, pentru-că
afară de cele trei, ce le pomenesce cu nu-
mele autorul „Cărții negre”, celelalte fe-
mei și copii au fost cruțați. Intre aceștia
și fostul ministru Lukats Bela, — și fiul
mai mare al lui Nemegeyi.

Cum-că Iancu ar fi făcut un aseme-
nea raport generalului Puchner, nu șciu,

dér chiar de-ar fi făcut, el nu a putut șci
numai câți au fugit din Auraria în 4 zile,
până ce a venit el cu Balint în 26 Oc-
tomvre la fața locului, dér nu și câți au
fost în realitate masacrați. Eără cum-că
Maghiarii din Auraria nu au fost toți omoriți,
vedem din „Cartea neagră”, care ne
arată, că cu oștea lui Hatvani s'au dus la
Abrud din Halmagiu și refugiații din
Zlagna, precum și cei ce se refugiaseră la
Abrud.

Comitele Teleki, în 1890, când mă
atacă pe mine în „Kolozsvár” pusese nu-
mărul celor masacrați la 450 și decă sub-
tragem din 640 ai „Cărții negre”, cele 186
de femei și copii, se vede, că tradiția are
dreptate. Dér fiă numărul mic orî mare,
fapta o deplângem cu toții.

Cum-că la 18 Octomvre, când a eșit
proclamațiunea lui Puchner, care abrogă
legile „din Martie” *) până în 23, când

*) Br. Kemény s'au nu fi știut, că legile des-
pre cari e vorba nu s'au adus în Martie, ci în
Aprilé? — Mirósă a apocrif! — Aut.

s'au adunat Românii în giurul Aurariei și
au tractat cu Maghiarii pentru depunerea
armelor, comunicațiunea între Auraria,
Sibiu și Deva ar fi fost întreruptă, nu e
adevărat. Acea comunicațiune a fost liberă
până în 4 Februarie 1849, când se retrase
oștea ungarésă cu generalul Bem, după
ce pierdă bătaia la salinile Sibiului. Ea a
fost ținută liberă de tribunul Elia Măce-
lariu la Miercurea, și de garda Sașilor din
Săbeș, și atunci întreruptă în 2 zile, până
ce alungară împărătescii pe Bem și din
Săbeș. S'a ținut, prin urmare, liberă și des-
chisă până după 11 Martie, când luă Bem
Sibiul. Așa-déră pedepsă cea mare din 23
Octomvre la Presaca, n'a lovit pe Ma-
ghiarî pe nedreptul, cum scrie „Cartea
neagră”, său pe neașteptate, cum dic eu.
Cine cunoșce comunicațiunea dintre Sibiu,
Alba-Iulia și Auraria și șcie, că proclama-
țiunea a eșit în 18 și se va fi espediat din
Sibiu în 19, când de sigur a putut fi și în
Alba-Iulia, — pôte să-și inchipuescă, că în
20, 21 până la 23 nesmintit a ajuns și în
Auraria.

Numai de curând cu ocazia închiderii dietei — se dice în adresă — discursul tronului a accentuat raporturile noastre amicale cu toate statele; din împrejurarea, că discursul tronului acum n'a atins aceste raporturi, conchidem, că de atunci nu s'a întâmplat în raporturile esteriore vre-o schimbare, care ar fi putut să sdruncine speranțele noastre în durabilitatea păcii.

Proiectul de adresă se ocupă apoi cu problemele legislative înscrise în mesajiu și dă expresiune speranței, că va succede a regula raporturile economice cu celalalt stat al monarhiei, dăr numai în cazul, dacă și din partea celuilalt contractant (Austria) nu se vor ridica pretensiuni nedrepte și postulate excesive.

S'anonță din Atena prin telegraf, că un Mesajiu al Regelui Greciei a fost adresat primului ministru. În acest mesajiu Regele dice, că dorind el ca armata să fie la înălțimea misiunii sale, a creștut de nevoie să înființeze un lagăr permanent, unde armata se va consacra cu desăvârșire instrucțiunii militare. Regele a mai creștut de nevoie încă ca rezervele să fie chemate sub drapel în așa mod, încât ele să formeze o forță de 12,000 oameni. De asemenea se va constitui o comisiune de ofițeri superiori însărcinată să aleagă o pușcă pentru armată.

Regele crede, că măsurile propuse vor permite armatei să atingă scopul urmărit de mult timp. Mesajiu conchide dicând, că dorința cea mai vie a Regelui este, ca armata să fie demnă de misiunea sa. Lucrările de reorganizare vor fi inaugurate prin înființarea unui lagăr permanent.

Acest mesajiu a produs o viață senzațională. — Demisia în masă a ofițerilor de cavalerie pare a fi fost oprită de mesajiu Regelui.

Scopurile și direcțiunea politice orientale rusești.

Diarului din München „Allg. Ztg.“ i-se scrie din Viena o corespondență mai lungă, care trată politica orientală rusă. Din acest articol de deosebită importanță estragem următoarele:

În timpul ultim s'a discutat mult chestiunea, că ce scopuri urmăresc Rusia în Orient, mai ales în ceea ce privește descompunerea imperiului otoman. S'a susținut și bănuiala, că cabinetul din St. Petersburg urmăresc scopuri speciale, ca prin protejarea Turciei în actualul proces de descompunere să-și asigure favorurile deosebite. Părerea aceasta n'a aflat răsunet în cabinetele continentale, care sunt firm convinse, că Rusia va procedea întru toate în conformitate cu cabinetele europene și

nu va căuta în nici o direcțiune să-și asigure favorurile deosebite, nici prin accelerarea, nici prin întârzierea procesului de descompunere a imperiului otoman. Aceasta o garantează caracterul lui Nicolae al II-lea și relațiunea dintre Rusia și cabinetele continentale. Între Rusia și Anglia, cu toată cochetarea miniștrilor britanici, nu se va pute face nici o înțelegere referitor la o procedere comună în chestiunea Turciei, fiind-că interesele Rusiei și Angliei sunt contrare în Orient și din motivul, ce e prea cunoscut, că Anglia caută în toate chestiunile să-și susțină mâna liberă și dacă totuși prezintă vre-o propunere de acțiune comună, totdeauna își are gândul său rezervat. Înțelegerea Rusiei cu puterile continentale nu o împedecă însă nici un scrupul.

E știut, că nu e în interesul Rusiei să favorizeze formarea unei Armenii independente, sau să încorporeze părțile turcesc ale Armeniei, căci și-ar mări numai neocasiunile cu Armenii proprii, care sunt de-un caracter foarte intrigant. De altă parte nu e în interesul Rusiei nici să introducă o stabilitate la Bosfor, ajutând Turciei să-și aranjeze afacerile, ci va lăsa, ca procesul de descompunere al Turciei să-și facă mersul natural, așteptând momentul când mai cu efect își va pute valida interesele în Orient. Acesta e modul de judecare al cabinetelor continentale și astfel procederea comună a acestora cu Rusia pare pe deplin asigurată.

Politica orientală a Rusiei se îndreptăză astăzi mai mult asupra Asiei de mijloc, unde are încă mult teren de activitate.

SCIRILE ȚILEI.

— 27 Noemvre.

În cauza mandatului de deputat dălat dela Brașov, devenit fără stăpân prin numirea lui Karl Schnell în postul de notar public r., după cum știm, „Magyarország“ răspândise știrile, că Ungurii din Brașov sunt hotărâți să aleagă acum un deputat din sinul lor și nu dintre Sași. Numita fâie spusese și aceea, că șansele cele mai mari le are d-l avocat Pap Arpad și că dânsul va pași cu program opozițional. La această știre, fâie ungerescă din loc răspunde declarând, că în adevăr „Comitetul executiv al Ungurilor din Brașov“ dorește cu mic cu mare, ca unul dintre deputații Brașovului să fie ales dintre Maghiari. Întrebarea mai e numai, „dacă a sosit pentru acesta plinirea timpului“? Dăr și în privința acestei întrebări e sigură fâie ungerescă, că Ungurii se vor înțelege între sine pe deplin. Ce privește persoana lui Pap Arpad, „în urma activității și a declarațiunilor, ce acesta le-a făcut în Comitetul executiv“, fâie ungerescă crede imposibil, ca acesta,

la casă să candida, să candideze cu program opozițional.

— 0 —

Societatea de cultură macedo-română. Pe ziua de ieri consiliul de 25 al societății de cultură macedo-română din București a fost chemat la o întrunire. La ordinea zilei au fost puse mai multe chestiuni importante.

— 0 —

Visite la Caldărușani. D-l N. Fleva, care a condus manifestația sgomotă din București în favoarea Metropolitului-Primat osândit, i-a făcut acestuia Dumineca trecută o vizită la Caldărușani. În ziua premergătoare, spun foile din București, a fost la Caldărușani noul prefect de Ilfov, d-l Luca Ionescu, care, se dice, că a dus Metropolitului o scrisoare a ministrului de culte Mirzescu. Pe ziua de Lună era așteptat la Caldărușani însuși ministrul de culte Mirzescu. Se înțelege, că aceste vizite stau în strinsă legătură cu intențiunea guvernului de a dobândi revisuirea procesului Metropolitului.

— 0 —

Intrarea voluntarilor în armata activă. Am mai fost amintit deja, că acei voluntari, care îmbrățișează cariera militară numai așa pot să se inactiveze, decât serviciul de inactivare se începe numai decât după absolvirea anului de voluntar și voluntarii fac serviciu timp de 6 luni la trupă cu rangul de cadet-sergent-major. Ministrul comun de război însă, printr'o ordinațiune mai nouă dispune, ca toți comandanții respectivelor trupe să raporteze până în 10 Decemvre a anului despre acei voluntari, care fac serviciul de trecere în armata activă, dacă sunt ori nu apti pentru a se inactiveza, și dacă nu, atunci numai decât vor fi eliberați dela serviciul de inactivare.

— 0 —

Armata grecăscă contra duelului. Din Atena se telegrafăză, că ministrul de război printr'o ordinațiune a șters duelul din armata grecăscă. În fiecare garnisonă s'a compus un juriu de onoare constatator din trei ofițeri, care vor avea să judece asupra tuturor afacerilor de onoare, ce se vor ivi între ofițeri. Contra hotărârilor acestui juriu se poate apela numai la tribunalul suprem instituit în Atena, care e compus din ofițeri din statul major sub președinția celui mai bătrân comandant de brigadă. Contra hotărârii tribunalului suprem nu poate apela nimeni. Cu toate aceste juriile de onoare pot să încuviințeze duelul în toate cazurile, unde e vorba de cele mai grave vătămări de onoare.

— 0 —

Crescerea venitului din monopolul tutunului. Datele statistice din cele trei luni dintâie ale anului acestuia stabilite de către ministrul de finanțe ungar arată, că în acest prim trimestru venitul din mono-

polul tutunului în raport cu primul trimestru al anului trecut s'a urcat cu 857,664 fl. Consumul tutunului pentru pipă a scăzut, și a țigărilor din contră a crescut. Din țigările Operas s'au vândut 7,898,000 bucăți; Regalitas 4,237,000 bucăți (față cu 5,519,000 bucăți a tr.); Britanica 20,556,000 (-718,000); Cuba, 69,823,000 b. (+3,109 mii); Portorico 51,215,000 b. (+4,757,000); Virginia 23,203,000 b. (+2,300,000). Venitul tutunului pentru pipă 15,302,404 fl. (-133,067 fl.), al țigărilor 13,267,422 fl. (+574,367 fl.), al țigaretelor 5,134,876 fl. (+414,604 fl.), al Havanelor 64,311 fl. (+ 6,324 fl.), apoi pe alte țigări 2,878,892 fl. (+104,853 fl.). Suma totală este 33,852,271 fl. (+857,664 fl.).

— 0 —

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ din Sibiu invită la Sedința publică, ce se va ține Vineri, în 29 Noemvre st. v., în memoria Marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a edificiului nou seminarial. Începutul la 7 ore seara. Ofertele benevole în favorul societății se vor chita cu mulțumită pe cale publică.

Program : 1) Două cântări pentru cor, de G. Dima: a) „Pre tine te laudăm“; b) „Sfânt, sfânt, sfânt“; executate de corul seminarial. 2) „George Lazăr și renașterea culturii naționale“, disertație de Ioan Dobre, cleric în cursul al III-lea. 3) „Duo“ pentru 2 violine de I. F. Mazas, executat de Ioan Mateiu și George Henția, cleric în cursul I. 4) „Ziua iuverii“, poezie de George Coșbu, declamată de Ilie Hociotă, cleric în cursul I. 5) „Un obicei de Crăciun pe Valea Hărtibaciului“ de Iacob Manuil, cleric în cursul al III-lea. 6) „Haimana“, cântonetă comică de V. Alexandri, predată de Traian V. Motora, cleric în cursul al III-lea. 7) „Un regret“, de N. Popovici, executat de corul seminarial.

— 0 —

Coroane eterne. Din incidentul morții d-nei Matróna Sidiana Vasii din Abrud-sat, întâmplată în 13 (25) Noemvre c., d-nul George Visia din Zlatna ni-a trimis prin P. O. D-n protopop Ioan Petric, în local unei cununi peritore, 10 flor. drept coroană eternă la „fundațiunea iubitorilor răposat“ pentru ajutorarea școlărilor români săraci. Primindu-se de subscrierul comitet parochial, se chităză această sumă în acest mod și se arată, că s'a adaus la numita fundațiune. Brașov, 24 Noemvre v. 1896: Comitetul parochial român gr. or. din cetatea Brașovului.

— 0 —

Băile de vapor din loc vor pute fi puse la dispoziția publicului numai cu ziua de Vineri, 11 Dec. n.

— 0 —

Rectificare. În N-rul 261 al „Gaz. Trans.“ pag. 1 coloana III jos în loc de „emană din instituția generoasă a Sultanelui“ este a se citi emană din inițiativa“ etc., și pe pag. 2 col. II rândul 15 de sus

Iancu scrie în raportul său, că „Duminecă în 23 Octomvre domni din Auraria au chemat pe Românii din Domeniul Aurariei, ca să se consulte și împace cu ei“.

Fă cum va fi fost, atât e știut, că faima sboră; din 18 până Sâmbătă în 21 când se ține târg de săptămână în Alba-Iulia, negreșit ea va fi pătuns și până acolo. Apoi cărăușii și sfârșarii de bucate, care vin din toate părțile munților pentru a se provede cu de acestea, precum și cei ce veneau în acel timp după vin, vinars, la Alba-Iulia, reintorcându-se în acea țară și noptea până în 23 acasă, au dus cu sine toate scirile, ce le aușiseră la țară*) fără a-le afla acelea muntenii dela prefecti, tribunii, sau din Gazete.

Eară, ca să aprindem o adevărată lumină, care se lumineze tuturor aducem un document original despre cele ce se petrecuseră în 23 și 24 la Auraria, găsit în prețioasa colecțiune a canonicului vicar gen. și preposit la capitul și Consistoriu Metrop.

*) Locuitorii din Munții apusenii numesc părțile Transilvaniei, ce sunt în giurul munților „țără“; mă duc „în țără“ însemnă: mă duc afară din munți.

în Blașiu I. M. Moldovanu. Ecă documentul:

Präs. 8-ten Februar 1851.
Nr. 456
91

Cătră

Incltytu Ces. Reg. Iudeciu Criminale a Districtului Belgradului umilita Rugare aceluși inlontru scris Ioanne lui Lukats pentru ca se se ise ie-e Causa la neintardiata Cercetare și de judecare.

T. B. 3

Timbru de 15 cr.

Incltytu Ces. Regiu Iudeciu Criminale!

La 24 Octobr. 1848 poporul din Zlatna și din Tenutul vecin, infuriatu asupra Gardistelor Magiari, — cari în ziua mai dinainte, cu una perfidia, candu se tracta despre pace, și descarcara puselele sale, și asternura mai multi Români morti la pamentu — Caută din casă în casă după aceia, și aflându-i, pre cari ii scieau cu vini anumite inthinati, ii puscau fora de a mai întreba de cineva. Asia impuscara între alții pre Cocisiulu armenului Simonka, pre Gaba, și pre Andreiu Pruner, care, Pruner, ucisesse în ziua trecuta pre Georgiu Bozesian, Ciganulu. Impuscatoriul

lui Pruner și Gaba fu Bulza Tim. Fapta lui remase în tăcere până în luna Noembr. an. tr., când luându-se prin comisiunea Militare (d-l căpitanu Nalik) Bulza Tim la întrebare pentru acea faptă, redimându-se pe mărturisirea a vre doi alții asemîni șieși, răspunse: cum che dânsul la porunca mea ar fi împuscat pre Pruner, și pre Gaba. La această mărturisire io numai decât fusei închis, și zac până azi în prinsorie, preste două luni, și Bulza Tim împuscătorul umblă cu palaria pe una urechie d'intr'una cresma într'alta. Din care împregiurare s'ar pareă, che nu atât după uciderea lui Pruner Andras se cauta, che atunci ucigasiu Bulza Tim n'ar pute umbla slobod, catu d'ora din alta cauza io sunt persecutat, macar che în dilele acele mi-am espus viața pentru apararea mai multor familie de Armeanu și de Magiar în Zlatna.

Incltytu Ces. Regiu. Iudeciu Criminale! Starea causei mele din multe Instanție, care io le am asternut catra Inaltul Ces. Reg. Guberniu, și care după părerea mea până acum vor fi transpuse Incltytului Ces. Reg. Iudeciu Criminale, cred, che e cunoscuta înaintea acestuși Incltytu, și

din următoria tractare acei cauza, sperezu che se va dovedi și nevinovata mea. Decă, ce io prin aceasta umilita Rugare am vrut a cere dela Incltytulu Ces. Reg. Iudeciu Criminale e: ca acelasi se se indure fora intardiere a mi lua cauza mea la cercetare și la de judecare; Si aceasta mai vertosu din aceluși motivu, che afara de aceea, che sunt împiedecatu dela Deregatoria mea, și prin urmare și dela Beneficiulu meu, mie ca unui omu veduvu îngreunat cu mai multi prunci mici, acum preste două luni repitu din migiuloculu acelora, mi-se prepadesce totă casa și averea mea, care după ce voui fi aflatu și declarat de nevinovatu, precum sperezu, nici domnulu Capitanu Nalik, carele a binevoitu a me pune la prinsoria, nici Bulza Tim dupa a carui marturisire mi-se facu mie aceasta rusine, și stricare, nu se voru pleca a mi-o înturna atata paguba, cate mi casunara.

Rugandu-me pentru gratioasă resoluțiune cu profunda plecațiune rămân alu Incltytului Ces. Reg. Iudeciu Criminale.

Umilitu servu

Ioanne Lukats,
parochu resaritenu în

(Va urma.) Zlatna. Din prinsorea în Belgrad.

în jos în loc de: „s'ar fi străcurat vre-o ne-cesitate“, este a se oeti: „s'ar fi străcurat vre-o neesactitate“.

Societatea „România Jună“ din Viena.

Din raportul anual al Societății academice social-literare „România Jună“ din Viena pe al 26-lea an administrativ (1 Oct. 1895 — 30 Sept. 1896), care raport a apărut zilele acestea, — aflăm cu bucurie, că această societate an de an merge înainte, aducând tot mai mari servicii naționale nu numai tinerimei noastre academice, ci s'ar putea dice, că întregii colonii române din Viena, care aflându-se în mijlocul unui element străin și atât de izolată de masele poporului nostru, găsesce în această societate un centru social și cultural românesc, atât de dorit și binevenit pentru ea.

„România Jună“ este una dintre cele mai vechi și mai de frunte între societățile studenților români, în jurul cărora sunt întruniți an de an tinerii din toate țările locuite de Români. Mulți dintre ei au să mulțămescă acestei societăți deșteptarea lor națională, ba unii chiar și învățarea limbii lor materne, pe care înainte de-a fi intrat în sinul acestei Societăți nu avuseseră ocaziune de a o învăța.

Cel mai însemnat moment din viața Societății a fost serbarea jubileului său de 25 de ani, ce a avut loc în primăvara acestui an. Serbările jubilarie au dat Societății ocaziunea, de-a se manifesta cu multă demnitate, storcând stima și admirația străinilor. Representantul „Germaniei“ a celei mai însemnate societăți nemțesci din Viena, s'a exprimat cu ocaziunea aceea astfel: „Cu drept invidiez pe membrii „României Jună“ pentru nobila însușire, de care sunt cuprinși. Mulți dintre noi ar putea lua viu exemplul dela D. Vostră, cum trebuie cine-va a-și iubi limba și națiunea“.

Secțiunea însăroinată cu edarea Almanachului nu peste mult va fi gata cu lucrările sale. Întârzierea a provenit din cauza multului material și al timpului scurt.

Secțiunea pentru întemeierea unui alumnat pe seama studenților lipsiți n'a primit încă cele mai multe dintre listele de colectare. D-ții, cari au primit asemenea liste, sunt rugați a-le înainta cât mai curând.

În decursul anului Societatea a aranjat mai multe întruniri, cari toate au avut caracterul unor adevărate petreceri românești, fiind cercetate și sprijinite cu căldură din partea coloniei române din Viena. În total, membrii societății desvôltă un zel deosebit atât față de societate, cât și față de studiu. În anul de față s'au promovât la gradul de doctor în medicină 6 inși; în locul lor Societatea a primit alți 8 membri noi. S'au ținut nu mai puțin ca 14 ședințe ordinare și 4 literare. S'au prezentat 13 operate, cari după cetire au fost criticate în mod serios și obiectiv.

Din fondul societății au fost ajutamați 2 membri cu bilete de amăgi la masa studenților pentru 5 luni, 3 au primit ajutoare în bani de câte 20—25 fl., și doi de câte 10 fl. În localitățile societății au avut quartir gratuit 2 membri.

În cursul anului s'au înscris între membrii fondatori ai Societății solvind câte 50 fl. Escel. Sa Metropolitul Ciuper-covici al Bucovinei, P. S. S. Episcopul Popa dela Caransebeș și institutul „Arde-Jeana“ din Orăștia. Au donat câte 50 fl. d-ții: P. Cassoti, C. Brancoveanu și A. Filipescu din București.

Averea în bani a Societății la 30 Sept. 1896: 12,655 fl. 41 cr. Averea totală: 13,722 fl. Numărul membrilor ordinari: 31, dintre cari 12 din Transilvania, 6 din Bucovina, 4 din România, 4 din Banat, 4 din Ungaria și 1 din Austria.

Musică.

„Creațiunea“ de Haydn. Dintr'un raport al dirigentului reuniunii de cântări săsesci, R. Lassel, relativ la producțiunea de mâne (10 Decembrie n.) a admirabilului

oratoriu „Creațiunea“ de Haydn, estragem următoarele:

Au trecut 100 de ani, de când Iosif Haydn a lucrat la „Creațiunea“ sa și peste vre o doi ani vom serba centenarul primei producțiuni a acestei opere în Viena (19 Ianuarie 1899). Haydn era atunci de 67 de ani... E vorba d'ér de opera unui bătrân, ce s'a scris înainte cu 100 de ani. N'am fi în drept a vorbi deci în sens îndoit de o operă vechiă?

Și totuși nu o putem numi vechiă, decât numai cu privire la timp; ce se atinge însă de valoarea ei internă musicală, de efectul ei asupra ascultătorului, de importanța ei istorico-musicală, ba și de forma ei, această creațiune a lui Haydn este o operă atât de viuă și de-o valoare atât de nemicșorată în viața modernă musicală, încât puține vom afla asemenea ei în întreaga literatură musicală. Este ca un stejar secular, care în fiă-care an străluce în haină tină, escitând de departe bucuria privitorului și admirațiunea lui ca un simbol al uriașei puteri a naturii.

O sută de ani dela prima producțiune! Și totuși fiă-care va simți ađi ca și atunci ceea ce s'a scris după prima executare a operei: „Pietate, admirațiune și cel mai curat entuziasm își schimbăse locul în inima ascultătorilor“. E în operă ceva ce o putere a unui fenomen natural, ce ne captivază cu desăvârșire și ne storce admirare și pietate...

E în adevăr interesant și înălțător a ceti cum deja în primii ani după cea dintăi producțiune în Viena, această operă și-a făcut turneul său prin toate orașele musicale din Europa, cum totă lumea musicală se întrecea în a aduce onoruri și distincțiuni măgulitoare compositorului ei. Totodată însă, și acesta este încă și mai important pentru însemnătatea compoziției — această operă artistică a lui Haydn a dat impulsul înființării unui mare număr de reuniuni chorale în Germania și alte țări. În fine acest orator a răsit în prima jumătate a veacului nostru până în cele mai mici orașe...

Între Sași, Sibiienii au fost cei dintăi, cari se pot lăuda, că deja trei ani după prima producțiune în Viena au executat și ei în Sibiuiu întreg oratoriul. Despre această producțiune din anul 1802 „Siebenbürger-Bothe“ de atunci a publicat un scurt și interesant raport, ér tot despre ea scrie și un preot săsesc în termeni foarte însufleșiți, spuind că orchestra era compusă din vre-o 80 persoane.

S'a pretins, că o producțiune s'ar fi ținut și la Brașov în 1839, d'ér despre aceasta nu s'au aflat date.

Producțiunea de acum a oratorului lui Haydn în Brașov este o nouă verigă în lanțul întrerupt de concerta vocale mai mari ale Reuniunii de cântări săsesci. Și de astădată Reuniunea filarmonică a oferit cu prevenire colegială binevoitorul ei concurs.

O specială introducere în oratoriu nu va fi de lipsă, Opera fiind destul de populară și ușor de înțeles; se recomandă numai procurarea și cetirea cu atențiune a textului înainte de producțiune.

(„Creațiunea“ precum am anunțat se va produce Joi și Duminecă sera în sala Hotelului Nr. 1).

ULTIME SCIRI.

București, 8 Dec. În ședința de ađi a Camerei, d-l Ionel Grădișteanu cere explicațiuni relativ la cauzele retragerii cabinetului Sturdza. Guvernul s'ar arate cuvintele pentru cari a venit la putere actuala formațiune; este un guvern cu o nouă direcțiune, ori este continuarea guvernului Sturdza? Și în cazul acesta pentru ce d-l Sturdza s'a retras? În special d-l Stoicescu, noul ministru de externe, e dator să spună, ce politică va urma, și dacă e hotărît să continue politica d-lui Sturdza, ori vré să mântină declarațiunile făcute în opozițiă în cestiunea națională?

În fine întrăbă, dacă se adevăresce svonul împăcării guvernului cu d-l Fleva?

București, 8 Dec. Ministrul-președinte Aurelian a declarat ađi în Cameră, în cursul discușiunii, că guvernul dorește o soluțiune pacnică a cestiunii Metropolitului-Primat.

Privitor la împăcarea cu d-l Fleva și grupul său, circulă éraš și sciri contradicțoare. Se dice, că d-l Sturdza a declarat, că nu admite nici împăcare cu d-l Fleva, nici modificarea legii sinodale, ci numai o propunere de revisuire a sentinței Sinodului. După alții, tratările cu d-l Fleva s'au întrerupt pentru-că acesta pretinde, ca doi bărbați din grupul său să primescă portofoliuri în ministeriu.

Constantinople, 9 Decembrie n. Grecii din Galata amenință, că vor pune la cale o manifestațiune contra sfîntirii capelei gr. or. române.

Berlin, 9 Dec. n. Tribunalul a respins propunerea de a pune pe Tausch pe picior liber cu cautiune; acesta amenință, că va face desvôliri sensaționale.

Literatură.

Abonamentul „Familiei“ scăđut. Voină a răspunde la o dorință manifestată din mai multe părți și în mai multe rânduri, începând din 1 Ianuarie viitor reducem abonamentul „Familiei“ pe an în loc de 10 fl. la 8 fl., pe 1/2 de an, în loc de 5 fl. la 4 fl., pe 1/4 de an, în loc de 2 fl. 70 cr. la 2 fl. În România pe an, în loc de 25 lei, la 20 lei.

Aducând această înlesnire pentru abonare rugăm pe toți amicii foii noastre să binevoiescă a ne da spriginul întru răspândirea întreprinderii noastre, recomandându-o și altora și făcându-ne cât mai multe abonamente nouă, — ca astfel să fim în stare a mântine și în viitor prețul redus și eventual să-l mai scădem.

Acastă reducere ne silește totodată să rugăm pe toți abonații noștri să ne răspundă prețul regulat și înainte, căci cu abonamente plătite neregulat și ulterior, nu putem susține foia.

„Familia“ va apăre și în viitor odată pe săptămână, pe câte o colă și jumătate, adecă pe 12 pagini tipărite des, ilustrată din ce în ce mai bogat și având peste 40 de colaboratori.

Oradea-mare, 5 Decembrie 1896.

Editura „Familiei“.

Compas românesc, anuar financiar de Petra-Petrescu, anul IV, conține: date statistice asupra tuturor băncilor românești; ordinea lor după anii de înființare, după capitalul social, după total, după localități și după comitate; tragerile la sorți a efectelor de loteriă; Legea comercială ungară (finea) cu următoarele materii: afaceri comerciale, conceptul lor; dispoziții generale despre afacerile comerciale, încheierea lor, îndeplinirea afacerilor comerciale, cumpărarea; afaceri de comisiune, de expedițiune, cărași, antreposite; asigurările; afaceri de editură și sensariă. — De vânzare la autor în Brașov; prețul (incl. porto) 80 cr., pentru România 2 lei.

A apărut și se află de vânzare în librăria arhidieceasană din Sibiuiu: Preotul din Wakefield, narrațiune de Oliver Goldsmith. Tradusă din limba englesă de Dr. P. T. Prețul 60 cr., cu porto postal 70 cr.

A apărut și se află în deposit la librăria E. Sracoe & Comp. în București: Asupra însemnăței studiilor orientale cu privire specială la Români de Th. Avr. Agulletti, profesor la cursul superior al liceului din Buzău. Acastă disertațiune constă din 40 pagini, este dedicată d-lui Const. C. Moisil. După introducerea în care definesce autorul ce înțelege sub orientalism, tracteză însemnătatea studiilor orientale din punct de vedere general științific-speculativ și trece apoi la importanța

ce o au științele orientale pentru noi Români, relevând în deosebi momentele naționale, politice-diplomatice, comerciale și religioase.

Calendarul „Lumei Ilustrate“ e unitoul în privința conținutului său interesant și frumos. Chiar așelora, cari nu obișnuiesc intrăbuințarea calendarelor, încă le este folositor pentru bogatul său cuprins de anecdote, pentru partea umoristică, precum și pentru povestirile și novelele sale. Pe lângă aceasta conține 121 de ilustrații care-i alcătuiesc o adevărată podobă. Între altele găsim familia regală, toți ministrii, Fleva, Delavrancea, Speranță și alți 30 scriitori, ale căror opere ocupă un loc de frunte în literatura română. Prețul acestui calendar este numai de 70 cr. Ediția simplă 45 cr. Se vinde cu acelaș preț la toți librării precum și la editorul Ig. Hertz, București.

DIVERSE.

Influința cântării. Din incidentul căsătoriei principelui de Neapole cu Elena principesa de Montenegro, regina Margherita dice cătră curtesana sa următoarele: — Spezeze, că acuși, după ce voui deveni bunică, regele nu-mi va mai interdice de a purta ochelari. Lucrul acesta, cu ochelarii, deja a cauzat multă gălăgiă în familia regescă italiană. De câte-ori își afla regele soția, cetind cu ochelari, mănios îi dicea: — „Dér te rog, Margherito“, lasă la o parte ochelarii!“ Dacă după acesta regina nu-și lua jos ochelarii, regele continua: — „Margherito, dacă nu pui la o parte ochelarii, atunci — încep să cânt!“ Regina are un simțemânt musical foarte fin și nimic nu o genază mai mult, decât tonul fals. De cântarea falsă a soțului ei așa se teme Regina, încât ori-ce îi implinesce, numai să înceteze cu disarmonia.

O aventură a Țarului. Scriitorul german Schütz enaréză următoarea aventură a Țarului în cartea sa apărută de curând și intitulată: „Rusia modernă“. Țarul, când s'a dus la espozițiia din Nisne-Novgorod, pe tren i-a atras atențiunea signalului pentru accidente. — „Să nu facem ore o încercare cu el?“ întrebă ridând Țarul pe adjutantul său. — „Ar fi bine“, răspuse adjutantul. Atunci Țarul apăsă de nasturele signalului. Între cei ce se aflau în cupeul vecin acesta a produs mare neliniște. Trenul numai decât s'a oprit. — „Să rămânem puțin aici“, dice Țarul și numai după aceea să dete jos din cupeu. Suita îi urmă. Era un timp foarte frumos și Țarul a plecat la preambulare. De-odată se întelni cu un despărțemânt de soldați. — „Stați!“ strigă oficerul comandant. Țarul și suita Sa merse mai departe. — „Stați!“ strigă a doua oară. „Garda acesta păzesce pe Țarul!“ — „Așa dără pe mine“, dice Țarul ridând, și pași apoi spre comandantul gardei, l'a lăudat și l'a oinstit cu ceea ce a avut în buzunar, țigări și alte mărunțisuri.

Sfaturi cătră un colaborator. Un redactor al unei foi americane avea un colaborator estern, ale cărui manuscrite îi făceau mult de lucru. Redactorul odată îi dădu următorul sfat: „Dacă d-ta vei putea scrie fără a întrebuița condeiu și cernelă atunci te rog fă-o. Scrisoarea d-tale atunci ar fi foarte legibilă, ér pe noi dela redacțiă nu ne-ai face așa curioși. Dacă însă nu vei pute încușura condeiu și cernelă, atunci oel puțin nu folosi hărtia sugătoare. În general silește-te a scrie cât se poate de nelegibil, deorece culegătorii numai atunci se vor bucura de manuscritul d-tale. Un culegător inteligent n'are mai mare bucurie decât atunci, când își petrece timpul cu descifrarea unei scrisori nelegibile. Grijesce de subscriere, nu cumva să-o poți oeti cineva. Culegătorii știu și așa numele și conumele tuturor, de aceea subscrierea legibilă e superfluă. Făci foarte bine, că scrii pe ambele fețe ale hărtiei și dacă nu-ți încape astfel, atunci mai bine scrie cruciș peste rânduri, decât să mai folosești altă filă curată. Când căpătăm un astfel de manuscrit, atunci par'că ne simțim în al șapte-lea ceriu și numai atăta mai dorim, oh! de-ar fi lângă noi și autorul!“

Căldarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, a eșit de sub tipar și se eșpede-ză dîlnic. Acest căldar întră acum în anul al 5-lea, avînd un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în căldar se cuprind și mai multe chipuri frumoșe. Pe pagina primă se afă portretul fericitului întru pomenire Ioan Barac, marele scriitor poporal dela începutul acestui veac, ér în text se afă scrisă istoria vieței și lucrărei lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și îmîlîndu-o după trebuințele vite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spațiu, măsurile dă lungime și greutate, competen-țele de timbre și tacse, taxele pentru postă și telegraf etc. s'au cules cu litere mici de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisori și pachete s'au adus pe lung și pe larg după cele mai nouș ordinațuni postale. Têrgurile sunt de-ase-menea îndreptate și corectate. Urméază In-troducerea de Ioan Georgescu, și apoi vine parte literară. Acestă parte este mult mai bogată ca în căldarele din anii trecuți, cuprindînd ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumoșe istorisirî, poesii etc., tôte scrise pentru popor și fôrte interesante. În partea economică de-ase-menea se afă o seriă bogată de articuli de mare interes pentru plugar, precum: Rotaținea în econ-omia comasată, Lucrarea pămîntului, Tovrășile economice, Intrebunțarea va-cilor la lucru, Pășunatul vitelor, Vărutil grăului de sêmînță, Legumile bostănôse, Culesul și păstratul pômelor și altele. La urmă vin felurite povețe, glume etc. cum și o mulțime de anunțuri.

Căldarul se afă de vîndare la „Tipografia A. Mureșianu” în Brașov și la librăria N. Ciurcu; costă și de astă-dată **numai 25 cr.**, ér trimis prin postă 30 cr. Celui ce cumpără de-odată mai

multe esemplare, li-se dă rabatul cu-venit.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Fabricatele mele
sunt renumite ca bune și ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50;
Remontoir-argint ⁹⁰⁰/1000 fl. 6;
Remontoir-anker Spiral-Bre-anét 15 petri fl. 10, cu 16 petri sistem Glashutte, 1 cha-ton fl. 12. Deșteptător (wek-ker) mers de anker străluci-tor prima calitate fl. 1.70. Regulator cu mers de o și fl. 5.75. Regulator cu mers de 10 dîle fl. 8.50. Însemnarea prețurilor cu ilustrații despre ciasornice, lanțuri, regulatori, aurarii și argintării se trimit gratis și franco. — Ce nu convine se schimbă seu se dă prețul îndêrêt.

Eug. Karecker Uhrenfabrik,
94. Bregenz am Bodensee.
Garanție de doi ani. 111,4—12.

Cursul la bursa din Viena.
Din 8 Decemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de corône ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.20
Bonuri rurale ungare 4%	97.30
Bonuri rurale croate-slavone	97.15
Impram. ung. cu premii	151.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	136.75

Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	122.70
Losuri din 1860	143.25
Actii de ale Băncei austro-ungară.	933.—
Actii de-ale Băncei ung. de credit.	402.50
Actii de-ale Băncei austr. de credit.	364.10
Napoleondori	9.53
Măroi imperiale germane	58.85
London vista	119.90
Paris vista	47.50
Rente de corône austr. 4%	100.80
Note italiene	43 42 1/2

Pentru cadourî de Crăciun
recomandăm p. t. public fabricatele nôstre de lână curată cu prețuri mo-derate ale fabricei. — Afară de acestea se afă mai multe resturi și Cupone de espozitie, care se vînd cu prețuri tare scădute (10—50%).
Wilhelm Scherg C-ie
1130,2—3
fabrică de postav.

Tacămuri de masă calitate escelentă.

Petroleu voritabil american garantat.

Deschidere de magazin.

LANG, ROSENTHAL & PALMHERT

recomandă magazia lor bogat asortată cu **Mărfuri de Sticlă, Porzellan și Argint china.**

Mare asortiment de Lampe ale lui R. Ditmar.

Vase de faientă, piatră precum Casserole Ole, Urciôre etc.

Rame de tablouri în diferite mărimi, ese-cutare exactă.

Oglindî-Solin și Glamuri, calități fôrte bune.

Repară geamuri în și afară de localitate cu prețuri eține și prompt.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Oct. 1896.**

Budapesta - Predeal										Ghiriș - Turda											
Tren de persôn.	Tren de accel.	Tren de mixt.	Tren de persôn.	Tren de accel.		Tren de persôn.	Tren de mixt.	Tren de accel.	Tren de accel.	Tren de persôn.	tren de persôn.	tren de mixt.	tren de mixt.	tren de persôn.	tren de persôn.	tren de mixt.	tren de mixt.	tren de persôn.	tren de persôn.		
10 —	8.05		8.05	2.00	pl. Viena . . . sos.	1.55		1.55	7.20	6.20	7.33	11.—	5.—	10.21	↓	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12	
8.30	2.15		5.45	9.15	Budapesta . . . ↑	7.—		7.40	1.50	8.10	7.53	11.20	5-20	10.41	↓	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52	
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19	Szolnok	3.37		5.31	11.44	4.28											
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47	P.-Ladány	1.19		3.56	10.03	2.17											
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.) Oradea-mare . (pl.	11.04		2.37	8.43	11.32											
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.) Mezô-Telegd . . .	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17											
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50	Rév	9.30	6.13	1.34	7.46	10.08											
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26	Bratoa	9.10	5.38			9.50											
5.43		3.51	4.06		Ciucia	8.32	5.49	12.52	7.08	9.19											
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17	B.-Huedin	7.54	4.59	12.20	6.39	8.37											
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50	Ghârbău	6.54	3.18			7.37											
8.07		7.32	6.24		Clușiu	6.13	2.23	11.01	5.23	7.—											
8.34	10.37	8.21	6.59	5.55	pl.)	5.24	10.45	tr.pers.	4.35	6.45											
8.49	11.10	8.40	2.17	6.11	pl.)	5.02			4.03	6.27											
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27	Apahida	Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12											
10.12	12.30	10.40	4.45	7.27	Ghiriș	Teiș	3.06	8.49	2.25	4.33											
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50	Cucerdea	Arad	2.49		2.08	4.27											
11.01	1.09	11.49	6.08		Uiuôra	Budapest.	2.41		2.00	4.20											
11.09	1.16	11.59	6.19		Vințul de sus		2.17	8.23	1.38	3.59											
11.31	1.40	12.29	6.57	8.17	Aiud		3.36	1.55	8.06	1.17	3.38										
11.48	1.55	12.55	7.30	8.33	sos.) Teiuș	pl.)	3.18	1.29		12.57	3.06										
12.05		1.30		8.38	pl.) Crăciunel	sos.)	12.55			12.32	2.40										
12.33		2.08			Blașiu		12.40			11.59	2.26										
12.47		2.27		9.09	Micăsasa		12.01			11.28	1.54										
1.18		3.11			sos.) Copșa-mică	pl.)	2.15	11.41		11.10	1.35										
1.34		3.31		9.42	pl.) Mediaș	sos.)	2.12	11.14		11.05	1.01										
2.13		3.46		9.44	Elisabetopol		1.40	10.21		10.18	12.16										
2.32		4.08		9.59	Sighișôra		1.06	9.42		9.43	11.33										
3.04		4.45		10.22	Hașfalău		12.52	9.12		9.19	11.16										
3.40		5.27		10.51	Homorod		11.54	7.45		7.38	10.03										
4.03		6.12		11.12	Agostonfalva			7.02		7.22	9.25										
5.34		7.50		12.26	Apăta		11.11	6.36		6.48	9.01										
6.12		8.37		12.58	Feldiôra			5.58		6.33	8.28										
6.41		9.07		1.15	sos.) Brașov	pl.)	10.10	5.08		5.57	7.48										
7.16		9.40		1.34	pl.) Timiș	sos.)	10.05	5.20			9.08										
8.—		10.25		2.09	↓ Predeal		9.39	4.14		5.20	8.28										
3.55		11.—		2.19	sos.) Bucureșoi	pl.)	9.12	3.32		4.14	8.01										
4.40		12.26		3.01			5.35	9.15		3.32	8.15										
5.10		1.11		3.31																	
5.10		8.30		9.30																	

Cucerdea — Oșorhelu — Regh.-săsesc.

Tren de mixt.	Tren de persôn.	Tren de persôn.	Tren de persôn.		Tren de persôn.	Tren de persôn.	Tren de persôn.	Tren de mixt.
2.30	8.10	3.11	10.59	pl. Cucerdea . . . sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3.19	8.51	3.52	11.40	Ludoș	7.02	1.58	7.38	9.59
4.12	9.37	4.37	12.26	Cipău	6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.) Oșorhei . . . pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.) Regh.-săs. . . pl.		9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14			7.54	3.30	8.05	

Sibiu — Cisnădie.

tren de mixt.	tren de mixt.		tren de mixt.	tren de mixt.
5.30	2.15	pl. Sibiu . . . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișôra — Odorheiu-săcuesc.

tren de mixt.	tren de mixt.		tren de mixt.	tren de mixt.
3.22	11.08	Sighișôra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalău . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-săcuesc.	7.15	3.—

Notă: Ôrele însemnate în stînga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drêpta de jos în sus. — Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnăză ôrele de nôpte.